

gator.com.ua/2019/11/24/na-terrytoryy-khtz-v-2020-h-nachnetsia-stroytelstvo-yndustrialnoho-tekhnoparka/.

6. Постанова Верховної Ради України «Про зняття з розгляду деяких законопроектів та проектів інших актів» від 07.11.2011 р. №3607-VI.

7. *Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи* / Лупенко Ю. О., Малік М. Й., Шпикуляк О. Г. та ін. К.: ННЦ «ІАЕ». 2014. 514 с.

Ковальчук Т. Г.,
*завідувач кафедри екологічного права
Інституту права Київського національно-
го університету імені Тараса Шевченка*

ЩОДО ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ АГРОСФЕРИ

1. В науці агроєкології поняття агросфера розкривається як частина біосфери, яку складають культурні рослини, свійські тварини, оброблений під сільськогосподарські культури, ґрунт і пов'язані з ним організми (бур'яни, комахи, гриби, мікроорганізми, віруси тощо). До неї входять також луки, пасовища, сільські поселення. Вона містить усі типи агроландшафтів, агробіоценозів і агроєкосистем. Агросфера створена і існує завдяки розуму і діяльності людини [1, 34]. В спеціальній юридичній літературі агросфера розглядається як складна аграрно-правова категорія, яка лежить в основі предмета аграрного права і включає наступні елементи: а) об'єкти аграрних правовідносин (культурні рослини, сільськогосподарські тварини, оброблений ґрунт під сільськогосподарські культури); б) певне коло їх суб'єктів – сільське населення в особі фізичних осіб, які можуть працювати у сільськогосподарських підприємствах за трудовим договором , бути членами та учасниками таких підприємств або займатися веденням особистого селянського господарства; в) сферу реалізації аграрних прав і обов'язків, а ,

отже, й виникнення, зміни та припинення аграрних правовідносин – сільські території, сільськогосподарське виробництво тощо [3, 49-50].

2. Стрімке поширення COVID-19 в Україні та світі актуалізувало дослідження питань збереження та підвищення імунітету кожної людини. Серед факторів підвищення імунітету, за повідомленням Центру громадського здоров'я МОЗ України, на першому місці визначено вживання кожною людиною овочів, фруктів, ягід, горіхів. Відтак в сучасних умовах переоцінки цінностей стає очевидним, що цінність такого комплексного об'єкту як агросфера зростає, оскільки остання натеper стала місцем, де стабільно здійснюється виробництво сільськогосподарської продукції аграрними товаровиробниками та вирощування харчових продуктів сільським населенням та частиною міського населення, що натеper переселяється в сільські території у зв'язку із запровадженням карантинних заходів, переведенням на дистанційний режим роботи або звільненням з місця роботи. Очевидно, що такі харчові продукти рослинного походження мають бути екологічно безпечними. (Так, згідно ст.1 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (в редакції від 22 липня 2014 року) одним із юридичних критеріями (показниками) безпечності харчових продуктів є такий параметр безпечності, як максимальна межа залишків хімічних чи біологічних речовин.)

3. Натеper в Україні зберігається ризик забруднення харчових продуктів рослинного походження в процесі сільськогосподарського виробництва, та в процесі вирощування харчових продуктів населенням для задоволення своїх потреб у зв'язку із забрудненням навколишнього природного середовища як наслідку порушення регламентів застосування пестицидів та агрохімікатів, так і використання фальсифікованих пестицидів.

4. Правову основу заходів щодо попередження забруднення харчових продуктів такими хімічними речовинами, складає ціла система законів та підзаконних актів. Це, зокрема, положення Основних засад (стратегії) державної екологічної політики на період до 2030 року (2019 р.), де в межах цілі 4 Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення Розділу 3, передбаче-

но завдання: забезпечення та сприяння використанню сучасних пестицидів та агрохімікатів з мінімальним негативним впливом на флору, фауну та здоров'я людини, положення законів України «Про ратифікацію Стокгольмської конвенції про стійкі органічні забруднювачі» (2007), «Про охорону навколишнього природного середовища» (ст.52) (1991 р.), «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя» (ст.25) (1991 р), «Про пестициди та агрохімікати» (1995 р.), «Про охорону земель» (2003 р.), «Про захист рослин» (1998 р.), «Про державний контроль за використанням та охороною земель» (2003 р.), «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» (2017 р.), «Про тваринний світ» (2001р.), Кодекс України про адміністративні правопорушення (ст.83) (1984 р.), Кримінальний кодекс України (ст.247) (2001 р.), численна система підзаконних актів, серед яких державні санітарні норми і правила, гігієнічні нормативи і регламенти застосування пестицидів і агрохімікатів тощо.

5. Незважаючи на належне правове забезпечення поведінки з пестицидами та агрохімікатами, за повідомленням засобів масової інформації, 50 відсотків пестицидів, які надходять в роздрібну торгівлю є фальсифікованими [2].

6. На наш погляд, ефективними заходами попередження забруднення навколишнього природного середовища та харчових продуктів рослинного походження пестицидами в умовах розвитку агросфери можуть бути:

а) проведення роз'яснювальної роботи серед сільського та міського населення щодо шкоди, яка може бути завдана здоров'ю людей (як під час застосування фальсифікованих пестицидів, так і під час споживання вирощених харчових продуктів) та навколишньому природному середовищу (забруднення земельних ділянок, поверхневих та підземних вод, отруєння бджіл тощо);

б) запровадження механізму відшкодування частини вартості пестицидів за умови, що це оригінальні препарати, які пройшли державну реєстрацію на території України;

в) підвищення розміру штрафних санкцій, передбачених ст.83 Кодексу України про адміністративні правопорушення «Пору-

шення правил застосування, зберігання, транспортування, знешкодження, ліквідації та захоронення пестицидів і агрохімікатів, токсичних хімічних речовин та інших препаратів».

Список використаних джерел:

1. Агроекологія: монографія / О.І. Фурдичко.- К.: Аграр.наука, 2014.-400 с.

2. Л.Д. Гудзенко Все про небезпеку нелегальних засобів захисту рослин //https://nedogarkivska-gromada.gov.ua/news/1583221063/

3. Т.В. Курман Агросфера як основа сталого розвитку сільськогосподарського виробництва // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2014. Вип.197.ч.2 С.48-54 //file:///C:/Users/HOUM/Desktop/2020%20%D0%A5%D0%B0%D1%80%D0%BA%D1%96%D0%B2%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%97%D0%9A%D0%A3%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%BD%20%D0%A2.%20%D0%90%D0%B3%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B0.pdf

Ковтун О. М.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального та адміністративного права, Академія адвокатури України*

НОВЕЛИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПЛАНУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ІНДИКАТОР ІННОВАЦІЙНОГО АГРАРНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Україна – потужна аграрно-промислова держава, у якій землі сільськогосподарського призначення є провідною категорією земель і займають майже 70 % території. Пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу об’єктивно впли-